

Aparte Nederlandse familiestichting onnodig

In maart 2000 heeft een werkgroep van deskundigen advies uitgebracht aan de toenmalige staatssecretaris Willem Vermeend over de aanpassing van zowel het Burgerlijk Wetboek als de Successiewet. Een van de aanbevelingen was het schrappen van het verbod voor stichtingen om uitkeringen te doen aan oprichters en aan bestuurders. Een andere was de invoering van een speciaal successietarief van tien procent voor het vermogen dat een familiestichting verkrijgt. Latere uitkeringen door de stichting aan de nazaten van de inbrenger zouden dan worden afgewikkeld tegen het reguliere tarief dat hoort bij de vererving naar kinderen of kleinkinderen. Deze plannen zijn destijds enthousiast ontvangen, ook door de regering. Daarna is het evenwel stil geworden op dit front.

Rijke Nederlanders hebben nog steeds maar een beperkt aantal mogelijkheden om te voorkomen dat hun erfgenamen het vermogen ineens in handen krijgen. Grof gezegd zijn er in Nederland twee alternatieven. De eerste is het inbrengen van het vermogen in een vennootschap. Door de aandelen te certificeren kan het dividendbeleid van de vennootschap gecontroleerd worden. Nadeel hiervan is dat over de verdere aanwas van het vermogen winstbelasting moet worden betaald. Voor particulier vermogen is dat bepaald geen aantrekkelijk alternatief.

De tweede mogelijkheid is het instellen van een bewind over het vermogen dat vererft. Dat kan bij testament. Vaak wordt voor deze optie gekozen. De praktijk leert echter dat zo'n bewindvoering na verloop van tijd relatief eenvoudig door de erfgenamen ongedaan kan worden gemaakt. En dat is in de regel nu juist niet de bedoeling van de pater familias.

Omdat lang niet iedereen wil en kan wachten op de invoering van nieuwe regels voor een Nederlandse familiestichting, wordt in de praktijk steeds vaker gebruik

Al jaren leeft de vraag naar een familiestichting die voorkomt dat familievermogen door vererving versnipperd of té enthousiast wordt geconsumeerd. De Antillen bieden een prima alternatief dat een Nederlandse familiestichting overbodig maakt

» Xandra Kleine-van Dijk en Albert-Jan van Soelen

ILLUSTRATIE: HANS VAN DE TILLAART

gemaakt van een derde alternatief: de Antilliaanse Stichting Particulier Fonds (SPF). De SPF is een rechtsvorm die in een aantal opzichten

afwijkt van de reguliere Nederlandse (en Antilliaanse) stichting. Een SPF kan uitkeringen doen zonder dat daarbij enige beperking geldt voor de persoon aan wie wordt uitgekeerd. Op ditzelfde concept waren ook de voorstellen van de werkgroep aan Vermeend gebaseerd.

Door het vermogen na te laten aan een SPF kan het potverteren van de nazaten binnen de perken worden gehouden. Het bestuur van

de SPF — in de regel een of meer vertrouwelingen van de familie — krijgt dan de bevoegdheid uitkeringen te doen binnen de groep van nabestaanden van de inbrenger. Inmenging van buitenlandse bestuurders is niet nodig. Alle bestuurders kunnen inwoner zijn van Nederland. En de familie kan gewoon bij haar Nederlandse accountant blijven. Bovendien is het voor de erflater plezierig dat hij tot zijn overlijden de volledige

bevoegdheid houdt om over zijn vermogen te beschikken.

Fiscaal zitten er wel wat haken en ogen aan de familie-SPF. Maar er blijken vooraf goede afspraken met de Nederlandse Belastingdienst te kunnen worden gemaakt. De zogenoemde rulings, die op andere terreinen de laatste jaren wat van het toneel verdwenen zijn, zijn voor SPF's nog steeds mogelijk. Als voldaan wordt aan bepaalde voorwaarden kan de SPF voor

Nederlandse fiscale doeleinden transparant zijn. Dat wil zeggen dat er fiscaal gedaan wordt of er geen SPF bestaat. De vermogensovergang naar de SPF wordt dan voor successiedoeleinden aangemerkt als een directe overgang van het vermogen naar de erfgenamen. Voor de Nederlandse fiscus maakt het dan niet uit of er een SPF wordt tussengeschoven.

Op de Antillen is evenmin belasting verschuldigd. De familie heeft het voordeel dat de additionele Nederlandse heffing van tien procent, zoals voorgesteld door de werkgroep, buiten beeld blijft. Nadeel is wel dat bij overlijden het verschuldigde successierecht ineens moet worden opgehoest.

Dit vergt de nodige planning. Dat dit cruciaal is, blijkt wel uit het feit dat er nogal wat bedrijfsongevallen met de SPF plaatsvinden. Veel adviseurs, en dus ook hun cliënten, zijn zich onvoldoende bewust van de Nederlandse fiscale risico's die oprichters lopen die vermogen inbrengen in een SPF. Die risico's liggen met name in de sfeer van het schenkingsrecht. De gevolgen kunnen desastreus zijn. Het tarief kan, als de juiste voorzorgen niet worden genomen, al snel oplopen tot 68 procent. Veel bestuurders van SPF's zijn de afgelopen

Bestuurders van SPF's schrokken onlangs van een brief van de fiscus

maanden dan ook geschrokken van een brief die bij hen op de mat is gepluist waarin de Nederlandse Belastingdienst hun tal van inlichtingen vraagt over hun stichting.

Alsnog invoeren van de Nederlandse familiestichting is dus monsterd na de maaltijd. Anders gezegd: binnen het Koninkrijk bestaat al een passende oplossing waarbij nazaten 'klem worden gezet' zonder financieel ongunstige effecten.

Mr A.M. Kleine-van Dijk en mr A.J. van Soelen zijn fiscalist en compagnon bij Spighoff Advocaten & Belastingadviseurs te Curaçao respectievelijk Amsterdam (www.spighoff.com).

